

M C M X X I I

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
SENATAS**

NUTARIMAS

**DĖL VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO NEGALIOS POLITIKOS „ĮTRAUKIŲ
GALIMYBIŲ UNIVERSITETAS“ TVIRTINIMO**

2021 m. birželio 2 d. Nr. SEN-N-36

Kaunas

Vadovaudamasis Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU) Statuto 30.18 punktu ir atsižvelgdamas į Senato Studijų bei Strategijos ir kokybės valdymo komitetų nuomonę Senatas
n u t a r i a

patvirtinti Vytauto Didžiojo universiteto Negalios politiką „Įtraukių galimybių universitetas“ (pridedama).

Senato pirmininkas

Ričardas Krikštolaitis

PATVIRTINTA
Vytauto Didžiojo universiteto
Senato 2021 m. birželio 23 d.
nutarimu Nr. SEN-N-36

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
NEGALIOS POLITIKA:
„ĮTRAUKIŲ GALIMYBIŲ UNIVERSITETAS“**

TURINYS

1. Įvadas
2. Sampratos
3. Bendroji universiteto įtraukų galimybių politika
4. Dalyvaujančios pusės ir atsakomybės
 - 4.1 Universiteto vadovybės atsakomybė
 - 4.2 Kiekvieno Universiteto darbuotojo atsakomybė
 - 4.3 Kiekvieno studento ir (ar) stojančiojo atsakomybė
 - 4.4 Akademinių padalinių atsakomybė
 - 4.5 Neakademių padalinių atsakomybė
 - 4.6 Koordinatoriaus negalios reikalams atsakomybė
 - 4.7 VDU Studentų atstovybės atsakomybė
 - 4.8 Kitų suinteresuotų pusių atsakomybė
5. Studentams ir darbuotojams su negalia teikiama pagalba Universitete
 - 5.1 Priėmimas į Universitetą
 - 5.2 Susipažinimas su Universitetu
 - 5.3 Pagalba studijų / darbo santykių Universitete laikotarpiu
 - 5.4 Bendramokslių pagalba studentams su negalia
 - 5.5 Bendradarbių ir Universiteto darbuotojų teikiama pagalba neįgaliesiems
6. Teikiamos pagalbos šaltiniai Universitete
 - 6.1 Akademiniai padaliniai
 - 6.2 Neakademiniai padaliniai
 - 6.3 Koordinatorius negalios reikalams
 - 6.4 Studentų reikalų departamentas
 - 6.5 Žmogiškųjų išteklių departamentas
 - 6.6 VDU Psichologijos klinika
7. Konfidencialumas
8. Tinkamas sąlygų pritaikymas Universitete
 - 8.1 Papildomas laikas studijų laikotarpiu / darbo metu
9. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė veikla
10. Universiteto santykis su aplinka
11. Švietimas ir komunikacija
12. Stebėsena ir vertinimas
13. Politikos įgyvendinimas

1. ĮVADAS

Vytauto Didžiojo universitetas (toliau – Universitetas arba VDU) būdamas bendruomeniška mokslo ir studijų institucija, tęsia 1922 m. Kaune įkurto Lietuvos universiteto misiją, žmogui sudaranti liberalias ugdymosi sąlygas, plėtojanti partnerystę, aktyviai dalyvaujanti Kauno gyvenime, kurianti Lietuvos ateitį bei prisidedanti prie Pasaulio kultūros ir mokslo raidos. Universitetas, puoselėdamas humanistinę kultūrą, neužsisklendžia tik siaurose, griežtai specializuotose studijose, siekia būti intelektiniu ir pilietiniu visuomenės židiniu, aktyviai dalyvauja pasaulio universitetų gyvenime bei kuria dabarties ir ateities visuomenę. Realizuodama šiuos siekius, Universiteto bendruomenė išsivardino pagrindines vertybes, kuriomis vadovaujasi savo kasdieninėje veikloje, tai: *asmenybės ir akademinė laisvė, demokratija, atvirumas, atsakomybė, kūrybiškumas, bendruomeniškumas, darna, akademinis meistriškumas*. Nurodytos vertybės Universiteto institucinėje atmintyje bei organizacinėje kultūroje yra giliai įsirežusios, jas puoselėdamas Universitetas siekia bendruomenės darnos ir sinergijos, taip brangindamas kiekvieno jos nario įvairovę bei asmeninę autonomiją.

Nuo pat atkūrimo 1989 m., atliepdamas puoselėjamas vertybes, VDU buvo žinomas kaip viena draugiškiausių žmonėms su negalia švietimo institucijų Lietuvoje (tokiu statusu Universitetą 2015 m. oficialiai įvertino ir *Lietuvos žmonių su negalia sąjunga*), kuriame siekiama atsižvelgti į individualiuosius asmenų poreikius, didinti studijų prieinamumą ir tinkamai pritaikyti sąlygas visiems bendruomenės nariams studijuoti ar (ir) dirbti, todėl negalia niekada nebuvo kliūtimi norint tapti Universiteto bendruomenės nariu. Įgyta ilgametė patirtis, pradžioje integruojant asmenis su negalia į aukštąjį mokslą, sudarant jiems priimtinas patekimo, studijų / darbo ir infrastruktūros, pagalbos, paramos ir paslaugų sąlygas, vėliau atliepian jų interesus, tokiu būdu tapus neįgaliesiems draugišku Universitetu, jo bendruomenei padėjo sukurti įvairią negalią turintiems pritaikytą studijų, bei darbo aplinką, kuri yra nuolatos tobulinama bendradarbiaujant su geriausiais šios srities specialistais, organizacijomis, bei negalią turinčiais universiteto bendruomenės nariais. Šiandien VDU vadovaujasi žmogaus teisėmis grįstu negalios modeliu ir jo samprata kylančia iš Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencijos), kurios tikslas yra skatinti, apsaugoti ir užtikrinti visų neįgaliųjų visapusišką ir lygiateisį naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą šių asmenų prigimtiniam orumui. Todėl realizuojant šią VDU negalios politiką, bus remiamasi įtraukio galimybių principu, tinkamai pritaikomos studijų ir darbo sąlygos negalią turintiems studentams ir darbuotojams, užtikrinamas studijų prieinamumas.

VDU negalios politikos, pavadintos „Įtraukio galimybių universitetu“, tikslas yra užtikrinti lygybės ir nediskriminavimo kultūrą Universitete, tinkamai pritaikant studijų ir darbo sąlygas ir didinant studijų prieinamumą.

Ši negalios politika buvo sukurta įgyvendinant 2021 – 2027 m. VDU strategijos nuostatas, 2020 m. atlikus esamos situacijos Universitete analizę, susijusią su neįgaliųjų padėtimi, ir įvertinus gautus rezultatus, vadovaujantis Konvencija, kurią Lietuva ratifikavo 2010 m., remiantis LR Švietimo ir mokslo įstatymu, Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymu, kitais LR ir Universiteto vidaus teisės aktais, kurie reglamentuoja neįgaliųjų teisinę padėtį taip pat atliepian Universiteto vertybes ir puoselėjamą organizacinę kultūrą.

2. SAMPRATOS

Sampratos, kuriomis yra remiamasi ir naudojamosi įgyvendinant šią įtraukio galimybių politiką:

Įtraukio galimybės - žmogaus teisėmis grįstos sąlygos ir priemonės, kuriomis skatinama įtrauktis ir galimybės organizacijoje, įskaitant organizacijos įsipareigojimą užtikrinti lygybės ir nediskriminavimo kultūrą, tai reglamentuojančiais dokumentais ir normomis, šalinti lygybės ir dalyvavimo kliūtis negalią turintiems asmenims studijų ir darbo aplinkose, skatinti laisvus ir

įvairius asmens pasirinkimus, kylančius iš individualių poreikių ir aspiracijų bei iš to, kas yra svarbu asmeniui. Taip pat esant poreikiui, tinkamai pritaikyti sąlygas, siekiant užtikrinti asmeniui galimybes siekti prasmingų ir sėkmingų studijų ir darbo universitete.

Negalios tipai: fizinė negalia (judėjimo sunkumai ir pan.), sensorinė negalia (regėjimo, klausos sunkumai ir pan.), psichosocialinė negalia (depresija, nerimo sutrikimai ir pan.), intelekto ar kognityvinė negalia (mokymosi sunkumai tokie kaip disleksija, ir pan.), autizmas, su lėtinėmis ligomis susijusios negalios (cukrinis diabetas, epilepsija, išsėtinė sklerozė ir pan.), kompleksinė negalia (keli negalios tipai kartu ir pan.). Negalios gali būti kitiems matomos arba nematomos.

Universiteto bendruomenės nariai - tai akademinės bendruomenės, administracijos ir neakadminių padalinių darbuotojai, absolventai, Universiteto įsteigtų įstaigų bendruomenės ir kiti asmenys, aktyviai dalyvaujantys Universiteto veikloje.

Diskriminacija negalios pagrindu – bet koks išskyrimas, atstūmimas ar apribojimas dėl neįgalumo, kuriais siekiama pabloginti ar paneigti arba dėl kurių pabloginamas ar paneigiamas visų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pripažinimas, įgyvendinimas ar naudojimasis jomis lygiai su kitais asmenimis politinėje, ekonominėje, socialinėje, kultūrinėje, pilietinėje ar bet kurioje kitoje srityje. Tokia diskriminacija apima visų formų diskriminaciją, įskaitant atsisakymą tinkamai pritaikyti sąlygas (*Jungtinių Tautų Neįgaliųjų Teisių Konvencija, 2 str.*).

Prieinamumas - išankstinė sąlyga ir priemonė pasiekti visų neįgaliųjų *de facto* lygybę, kad neįgalieji galėtų veiksmingai dalyvauti bendruomenės veikloje. Reikia atsižvelgti, ar prieinama sukurta aplinka, viešasis transportas, taip pat informacijos ir ryšių paslaugos, kurios turi būti prieinamos neįgaliesiems ir jie galėtų jomis naudotis lygiai su kitais asmenimis. Prieinamumas ryšių paslaugų kontekste apima socialinės ir ryšių paramos teikimą (*Jungtinių Tautų Neįgaliųjų Teisių Konvencija, Neįgaliųjų teisių komiteto bendroji pastaba Nr.6, 9 str.*).

Tinkamas sąlygų pritaikymas – būtini ir tinkami pakeitimai ir pritaikymas, dėl kurių nepatiriama neproporcinga ar nepagrįsta našta ir kurių reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti neįgaliesiems galimybę naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis lygiai su kitais asmenimis ar galimybę įgyvendinti šias teises ir laisves (*Jungtinių Tautų Neįgaliųjų Teisių Konvencija, 2 str.*). Tinkamas sąlygų pritaikymas – tai neatsiejama tiesiogiai taikomos pareigos nediskriminuoti dėl negalios dalis. Tinkamo sąlygų pritaikymo pavyzdžiai: padaryti esamą infrastruktūrą ir informaciją prieinamą neįgaliesiems; modifikuoti įrangą; pertvarkyti veiklą; iš naujo suplanuoti darbus; pritaikyti ugdymo programų mokymosi medžiagą ir mokymo strategijas; suteikti prieigą aptarnaujantiems darbuotojams neužkraunant neproporcingos ar nepagrįstos naštos (*Jungtinių Tautų Neįgaliųjų Teisių Konvencija, Neįgaliųjų teisių komiteto bendroji pastaba Nr.6, 5 str.*).

Universalus dizainas – gaminių, aplinkos, programų ir paslaugų, skirtų naudoti visiems žmonėms kuo platesniu mastu, dizainas, kai nėra pritaikymo ar specializuoto dizaino būtinybės taip pat tai pagalbiniai įrenginiai, skirti konkrečioms neįgaliųjų grupėms, kai tai yra būtina (*Jungtinių Tautų Neįgaliųjų Teisių Konvencija, 2 str.*).

Pagalba – tai individuali pagalba asmeniui, kuri gali būti teikiama įvairiomis formomis, konsultuojant, informuojant, padedant, palydint, individualizuojant studijų / darbo procesus, ar bet kokia kita pagalba didinanti žmonių su negalia įtrauktį ir užtikrinanti lygias galimybes ir nediskriminavimą Universitete.

Paslaugos – tai paslaugos, kurios padeda užtikrinti lygias galimybes ir nediskriminavimą negalios atžvilgiu ir didina studijų / darbo proceso prieinamumą Universitete. Paslaugos asmenims su negalia gali būti teikiamos pasitelkiant tiek vidinius Universiteto resursus, tiek išorinius resursus

esančius už Universiteto veiklos ribų. Tai tokios paslaugos kaip: konspektavimo paslauga, gestų kalbos vertėjo paslauga, asmeninio asistento paslauga, psichologo konsultacija, rašto darbų maketavimo paslauga, pavėžėjimo paslauga ir pan.

Parama – tai įvairios paramos priemonės, tame tarpe ir finansinės paramos priemonės (tikslinės išmokos, stipendijos, lengvatos ir pan.), mažinančios atskirtį siekiant studijuoti Universitete.

3. BENDROJI UNIVERSITETO ĮTRAUKIŲ GALIMYBIŲ POLITIKA

Atliepdamas įtraukių galimybių universitetą negalios politikos srityje, VDU :

- sudaro galimybę Universiteto bendruomenės nariams su negalia į jiems tinkamų sąlygų pritaikymą, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą, lygias galimybes ir nediskriminavimą studijose ir darbe Universitete;
- informuoja akademinių ir neakademinių padalinių darbuotojus, studentus apie jų teises, pareigas ir atsakomybes susijusias su šia įtraukių galimybių politika ir jos įgyvendinimu;
- teikia informaciją būsimiems ir (ar) esamiems Universiteto bendruomenės nariams ar kitoms suinteresuotoms pusėms, apie tai, kokia pagalba, paslaugos ir paramos priemonės yra taikomos Universiteto bendruomenės nariams su negalia;
- skatina bendruomenės narius atskleisti esamus sveikatos sunkumus, negalią ir (ar) individualiuosius poreikius, tam kad būtų galima taikyti tinkamas paslaugas, paramos ir (ar) pagalbos priemones, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ir (ar) darbo sąlygas bei užtikrinti studijų ir (ar) darbo prieinamumą pagal poreikius;
- teikia paslaugas, paramą ir pagalbą Universiteto bendruomenės nariams su negalia, siekiant paskatinti ir tinkamai pritaikyti sąlygas jų įtraukčiai į studijas / darbą;
- siekia užtikrinti, kad visi Universiteto pastatai ir patalpos būtų prieinami asmenims su negalia. Siekiant įgyvendinti šį tikslą taikomi universalaus dizaino principai kuriant ir (ar) rekonstruojant materialinę Universiteto bazę, taip didinant Universiteto prieinamumą įvairią negalią turintiems bendruomenės nariams.

4. DALYVAUJANČIOS PUSĖS IR ATSAKOMYBĖS

Suinteresuotos pusės, dalyvaujančios įtraukių galimybių universiteto politikos įgyvendinime, siekiant atliepti negalios klausimus bei juos įtraukti į visą Universiteto darbo bei studijų proceso organizavimą:

4.1 Universiteto vadovybės atsakomybė:

- Siekti, kad visi Universiteto bendruomenės nariai žinotų apie šios įtraukių galimybių politikos nuostatas ir suprastų iš jos kylančias asmenines ir bendruomenines teises ir atsakomybes;
- kurti ir palaikyti Universiteto struktūrą ir jame vykstančius procesus susijusius su šios įtraukių galimybių politikos tvariu įgyvendinimu, siekiant tinkamai koordinuoti ir teikti paslaugas, paramą bei pagalbą Universiteto bendruomenės nariams su negalia;
- sudaryti sąlygas organizuoti ir vykdyti švietimą ir mokymąsi apie negalią Universiteto darbuotojams, siekiant suteikti reikiamų žinių apie negalios fenomeną ir kaip atpažinti sunkumus, kurie kyla dėl individualiųjų poreikių tinkamam studijų ir (ar) darbo sąlygų pritaikymui, bei tinkamą paslaugų ir pagalbos teikimą bendruomenės nariams su negalia;
- reguliariai prižiūrėti ir atnaujinti Universiteto įtraukių galimybių politiką.

4.2 Kiekvieno Universiteto darbuotojo atsakomybė:

- puoselėti Universiteto organizacinę kultūrą, propaguojamas vertybes ir taip sudaryti sąlygas užtikrinant lygias galimybes ir nediskriminavimą visiems bendruomenės nariams su negalia;
- informuoti Universitetą apie turimus individualiuosius poreikius (negalią), siekiant tinkamo studijų / darbo sąlygų pritaikymo ir siekiu gauti su tuo susijusias paslaugas, paramą ar pagalbą Universitete;
- gerbti teisę į konfidencialumą ir įsitikinti, kad asmuo neprieštarauja, jog jo situacija susijusi su negalia būtų aptariama su kitais;
- atsakingai vertinti bet koki asmens informacijos apie savo turimą negalią, atskleidimą ir atsižvelgus į gautą informaciją nukreipti asmenį pas universiteto koordinatorių negalios reikalams ir (ar) į kitą darbuotoją / padalinį, galintį suteikti tinkamą informaciją apie Universiteto teikiamą pagalbą, paslaugas ir paramos galimybes, siekiant atliepti individualiuosius poreikius tinkamam studijų arba darbo sąlygų pritaikymui;
- informuoti negalios koordinatorių, kitus Universiteto atsakingus padalinius, apie pasikeitusią savo sveikatos būklę ir (ar) negalios aspektus susijusius su gaunama parama, pagalba ir paslaugomis Universitete;
- kilus nerimui dėl Universiteto bendruomenės nario psichologinės ir (ar) fizinės sveikatos būklės kreiptis patarimo į VDU Psichologijos kliniką (dėl psichologinės sveikatos) ir (ar) koordinatorių negalios reikalams, ar į bet kurį kitą darbuotoją ar padalinį siekiant gauti informacijos apie pagalbos galimybes;
- užtikrinti rašytinių ir (ar) elektroninių duomenų saugumą ir konfidencialumą, tvarkant asmeninę informaciją apie asmens negalią, jo sveikatos būklę ir pan.;
- būti susipažinusiems ir žinoti galimas pagalbos bendruomenės nariams su negalia procedūras, nuostatas ir galimybes Universitete;
- palaikyti tvarų ryšį su Universiteto bendruomenės nariais su negalia, kurie patys kreipėsi dėl paramos, paslaugų ar pagalbos ir sutiko būti identifikuoti kaip turintys negalią, viso buvimo Universitete laikotarpiu.

4.3 Kiekvieno studento ir (ar) stojančiojo atsakomybė:

- informuoti Universitetą apie negalią ir (ar) individualiuosius poreikius, siekiant tinkamo studijų sąlygų pritaikymo ir gauti su tuo susijusią pagalbą, paslaugas ir paramą Universitete;
- jei įmanoma, išsakyti ir aptarti su negalios koordinatoriumi, kitais Universiteto atstovais, savo individualiuosius poreikius susijusius su negalia ir (ar) esama sveikatos būkle, prieš studijų / darbo pradžią;
- pranešti Universitetui (studijų programos vadovui, akademinio padalinio administracijai), visų pirma negalios koordinatoriui, jei esama sveikatos būklė ir (ar) negalia nulemia sunkumus dėl kurių, nėra galimybės pilnavertiškai dalyvauti studijų procese;
- pranešti Universitetui, visų pirma negalios koordinatoriui, jei susiduria su situacija, kai jų atsiskaitymą ir (ar) atsiskaitymo rezultatus nulėmė esama sveikatos būklė ir (ar) negalia;
- informuoti Universitetą apie pasikeitusią savo sveikatos būklę ir (ar) negalios aspektus susijusius su gaunama parama, paslaugomis ir pagalba Universitete.

4.4 Akademiinių padalinių atsakomybė:

- užtikrinti, kad stojantiejiems studentams su negalia būtų teikiama tiksli informacija apie studijų sąlygų pritaikymą, teikiamą pagalbą, paslaugas ir paramą Universitete, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą;
- suteikti studentams informaciją apie galimybes bendruomenės nariams su negalia, gauti pagalbą, paslaugas ir paramą studijų procese, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą;
- tinkamai pritaikyti studijų sąlygas, teikiant pagalbą ir paslaugas bendruomenės nariams su negalia, siekiant užtikrinti studijų prieinamumą;
- prieinamai ir aiškiai individualių poreikių turintiems (neįgaliams) studentams pateikti studijų programų ir atskirų dalykų aprašus, jų turinį, taikomus vertinimo metodus bei atsiskaitymo procesą;
- nustatyti vidaus tvarką, siekiant savo padaliniuose užkirsti kelią diskriminacijai negalios pagrindu;
- konsultuoti bei tarpininkauti suteikiant informaciją individualių poreikių turinčius (neįgaliuosius) studentus dėl praktikos vietos galimybių ir jų prieinamumo.

4.5 Neakademinų padalinių atsakomybė:

- sudaryti tinkamą studijų ir (ar) darbo procesą atsižvelgiant į asmenų turinčių negalią individualiuosius poreikius, stengiantis juos maksimaliai atliepti;
- pagal atsakomybės sritis skleisti žinią, informuoti ir konsultuoti tiek asmenis turinčius negalią, tiek visus kitus bendruomenės narius apie esamas studijų ir (ar) darbo sąlygas ir šią įtraukių galimybių politiką;
- sudaryti tinkamas infrastruktūrinės sąlygas asmenų turinčių negalią prieinamumui ir apgyvendinimui užtikrinti atliepian jų individualiuosius poreikius.

4.6 Koordinatoriaus negalios reikalams atsakomybė:

- vykdyti įtraukių galimybių politikos planavimą, įgyvendinimą, stebėseną (monitoringą) ir viešinimą, realizuoti neįgaliųjų įtraukties programas;
- konsultuoti stojančiuosius ir (ar) studentus su negalia, jų tėvus (globėjus) studijų, studijų prieinamumo bei tinkamo studijų proceso pritaikymo klausimais;
- konsultuoti ir organizuoti Universiteto akademinis ir neakademinis padalinius, atskirus darbuotojus ir (ar) studentus dėl tinkamo studijų proceso pritaikymo pagal neįgaliųjų poreikius, teikti ekspertinę pagalbą;
- vykdyti mediaciją, tarpininkavimą, siekiant spręsti su bendruomenės nariais su negalia susijusius akademinis, socialinius ir kitokio pobūdžio iššūkius Universiteto akademinuose bei neakademinuose padaliniuose;
- organizuoti ir vykdyti mokymus, švietimo apie negalią veiklas, skirtas kompetencijos kėlimui, sąmoningumui apie negalią ir studijų prieinamumo didinimą.

4.7 VDU Studentų atstovybės atsakomybė:

- sudaryti sąlygas studentams turintiems individualius poreikius (neįgaliuosius) įsitraukti į SA veiklas ir jiems atstovauti;
- sudaryti lygiavertes sąlygas ir galimybes visiems studentams, tame tarpe ir turintiems individualius poreikius (neįgaliesiems) dalyvauti studijų procese;
- rūpintis studentų akademine, socialine, kultūrine gerove įtraukiant į šias veiklas ir studentus turinčius individualius poreikius (neįgaliuosius);

- šviesti studentus ir akademinę bendruomenę apie studentus turinčius individualius poreikius (neįgaliuosius).

4.8 Kitų suinteresuotų pusių atsakomybė:

Nevyriausybinių organizacijų vienijančios, atstovaujančios ar ginančios žmonių su negalia teises, ar kiti Universiteto socialiniai partneriai, gali prisidėti prie Universitete įgyvendinamos įtraukų galimybių politikos ir atskirų jos dedamųjų. Universitetas vertina šią galimybę ir bendradarbiaudamas su nevyriausybėmis organizacijomis gali konsultuotis apie individualius poreikius, paslaugas, paramos ir pagalbos priemones, padedančias tinkamai pritaikyti sąlygas visiems Universiteto bendruomenės nariams ir (ar) teikti kitas paslaugas reikalingas atliepti neįgaliųjų poreikius.

5. STUDENTAMS IR DARBUOTOJAMS SU NEGALIA TEIKIAMA PAGALBA UNIVERSITETE

5.1 Priėmimas į Universitetą

Universitetas užtikrina lygias galimybes ir nediskriminavimą negalios pagrindu stojantiesiems studentams arba priimamiems dirbti darbuotojams su negalia. Informacija, kuri bus gauta apie stojančiojo / priimamo darbuotojo negalią nebus perduota kitiems akademiniams ir neakademiniams padaliniais be paties stojančiojo / priimamo darbuotojo sutikimo. Informacija apie tai, kad stojantysis / priimamas darbuotojas turi sveikatos sunkumų, negalią, nedaro įtakos Universiteto sprendimui dėl studento / darbuotojo priėmimo.

Stojantiesiems turintiems negalią, taikomos su priėmimu į Universitetą susijusios mokesčių lengvatos. Priimamiems į darbą darbuotojams taikomos sąlygos susietos su LR Darbo ir Civilinio kodekso normomis.

Kai studentas / darbuotojas jau yra priimtas į VDU, Universitetas skatina asmenis atskleisti esamus sveikatos sunkumus, negalią ir (ar) individualiuosius studijų / darbo sąlygų pritaikymo poreikius, kurie, asmens manymu, gali turėti įtakos studijų procesui / darbo funkcijų atlikimui. Taip siekiama informuoti asmenis apie esamas galimybes ir užtikrinti tinkamų pagalbos, paslaugų ir paramos priemonių taikymą, siekiant tinkamai pritaikyti sąlygas ir užtikrinti studijų / darbo prieinamumą pagal poreikius. Studentai / darbuotojai atskleidę esamus sveikatos sunkumus ar negalią ir (ar) individualiuosius studijų / darbo sąlygų pritaikymo poreikius, visuose padaliniuose yra informuojami apie galimybę kreiptis į VDU koordinatorių negalios reikalams. Koordinatorius bendradarbiauja su akademiniiais ir neakademiniiais padaliniais, siekiant tinkamai pritaikyti studijų / darbo sąlygas ir užtikrinti studijų / darbo prieinamumą atsižvelgus į poreikius, teikiant tinkamas pagalbos priemones.

5.2 Susipažinimas su Universitetu

Vykdam bendrą visos Universiteto bendruomenės supažindinimą su Universitetu, jo vertybėmis, nuostatomis ir veikimo principais, Universiteto bendruomenei ir (ar) naujiems jos nariams bus suteikta informacija apie Universitete puoselėjamą lygybės ir nediskriminavimo principą, Universiteto įtraukų galimybių politiką, ir taikomas pagalbos galimybes visiems Universiteto bendruomenės nariams su negalia, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ir (ar) darbo sąlygas ir užtikrinti studijų ir (ar) darbo prieinamumą pagal poreikius.

5.3 Pagalba studijų / darbo santykių Universitete laikotarpiu

Universitetas supranta, kad iššūkiai susiję su sveikatos būkle ir (ar) negalia gali kilti, išryškėti jau pradėjus studijuoti / dirbti Universitete. Susidūrus su šiais iššūkiais Universitetas skatina savo bendruomenės narius kreiptis į savo akademinio ir (ar) neakademinio padalinio vadovus, ar į Universiteto koordinatorių negalios reikalams ir informuoti apie iššūkius su kuriais susiduria

Universitete. Informavus Universitetą apie iššūkius kylančius dėl sveikatos būklės ir (ar) negalios, Universiteto bendruomenės nariai yra konsultuojami, informuojami apie pagalbos, paslaugų ir paramos galimybes, kurios jiems gali būti ir (ar) yra teikiamos, siekiant tinkamai pritaikyti studijų ir (ar) darbo sąlygas ir užtikrinti studijų ir (ar) darbo prieinamumą pagal poreikius.

Universitetas taip pat rūpinasi studentų / darbuotojų su negalia karjeros projektavimu ir jos planavimu, tiek darbo Universitete metu, tiek studijų metu ar pabaigus jas, siekiant platesnių karjeros galimybių tiek Universitete, tiek tolimesnių studijų metu, darbo rinkoje ir (ar) užimtumo srityje.

5.4 Bendramokslių pagalba studentams su negalia

Siekiant užtikrinti lygias studijų ir mokymosi galimybes Universitete, studentai skatinami padėti savo bendramoksliams su negalia. Jei bendraudami, studijuodami, ar norėdami padėti bendramoksliui su negalia, studentai nėra tikri kaip tinkamai tai padaryti, jie gali kreiptis į koordinatorių negalios reikalams. Koordinatorius studentams suteiks praktinių patarimų negalios etiketo klausimais, bei padės geriau suprasti poreikius kylančius dėl negalios.

Pastebėję ar atpažinę savo bendramoksliu su negalia sunkumus, kylančius dėl esamų kliūčių ar netinkamo sąlygų pritaikymo Universitete, studentai skatinami apie tai informuoti savo akademinio padalinio darbuotojus ir (ar) koordinatorių negalios reikalams ir (ar) VDU Studentų atstovybę, siekiant informuoti ir suteikti tinkamą pagalbą su sunkumais susiduriančiam bendramoksliui.

Jei studentas su negalia ar jo bendramoksliai jaučia, kad dėl sveikatos būklės pablogėjimo, iššūkių dėl negalios, ar kitų priežasčių studentui gali būti reikalinga padaryti pertrauką nuo studijų, pats studentas su negalia ar jo bendramoksliai, turi konsultuotis su savo akademinio padalinio administracija ir (ar) Studijų departamentu.

Pastebėjus, sužinojus ar įtariant kad bendramoksliis patiria emocinius sunkumus ar išgyvena psichologinę krizę, studentams patariama kreiptis į VDU Psichologijos kliniką ir pasikonsultuoti, apie galimus pagalbos teikimo būdus. Tiksliai ir efektyviai teikiama pagalba, kurios galima sulaukti dėl situacijos nežinojimo, jos neteisingo interpretavimo ar veiksmų – sudarys tinkamas ir įtraukias sąlygas studijų tvarumui ir jų tęstinumui užtikrinti.

5.5 Bendradarbių ir Universiteto darbuotojų teikiama pagalba neįgaliesiems

Universiteto darbuotojai skatinami atsakingai vertinti bet kokią asmens informaciją apie jo sveikatos būklę, turimą negalią atskleidimą ir įvertinus gautą informaciją nukreipti asmenį pas koordinatorių negalios reikalams ir (ar) į kitą darbuotoją/ padalinį, galintį suteikti tinkamą pagalbą ir (ar) paslaugas susijusias su tinkamu sąlygų pritaikymu.

Dirbant su bendradarbiu, kuris turi negalią, ar teikiant paslaugas visiems Universiteto bendruomenės nariams su negalia, ir darbuotojams jaučiant, kad nežino, jiems kyla klausimų dėl lygių galimybių užtikrinimo, tinkamų sąlygų pritaikymo ar patirties kaip tinkamai pašalinti kliūtis prieinamumui, darbuotojai skatinami kreiptis į koordinatorių negalios reikalams. Koordinatorius darbuotojams suteiks praktinių patarimų negalios etiketo klausimais bei padės geriau suprasti poreikius susijusius su negalia, suteiks informacijos apie pagalbos, paslaugų ir paramos priemonių neįgaliesiems teikimo galimybes, procesus ir jų eigą. Pastebėjus, sužinojus ar įtariant kad bendradarbis, studentas patiria emocinius sunkumus ar išgyvena psichologinę krizę, darbuotojams patariama kreiptis į VDU Psichologijos kliniką. Psichologijos klinika gali teikti konsultacijas Universiteto darbuotojus, apie galimus pagalbos teikimo būdus asmenims, patiriantiems psichologinius sunkumus.

6. TEIKIAMOS PAGALBOS ŠALTINIAI UNIVERSITETE

Universiteto institucijos ir padaliniai, teikiantys ekspertinę pagalbą ir konsultacijas dėl reikalų susijusių su neįgaliaisiais ir (ar) jų individualiais poreikiais:

6.1 Akademiniai padaliniai

Universiteto akademinis padalinys yra Universiteto padalinys, kurio pagrindinė veikla yra studijų vykdymas ir (arba) moksliniai tyrimai, menai, eksperimentinė, socialinė, kultūrinė plėtra. Universiteto akademiniai padaliniai yra savo veiklą *sui iuris* teisėmis grindžiančios akademijos, kitos akademijos, fakultetai, filialai, institutai, botanikos sodas ir kiti jiems prilyginami padaliniai. Universiteto akademiniai padaliniai veiklą organizuoja savo struktūriniuose vienetuose (katedrose, studijų, mokslo, meno ir konsultavimo centruose, laboratorijose ir kt.) ir (arba) kitomis formomis (mokslo klasteriai, studijų programų (ar jų grupių) vykdymo komitetai ir kt.). Studentai ir (ar) darbuotojai, kuriems yra reikalingas tinkamas sąlygų pritaikymas taip užtikrinant studijų proceso / darbo vietos prieinamumą, turi kreiptis į savo akademinio padalinio administraciją (studijų programos vadovą, katedros referentę, katedros vadovą, ar dekanatą). Kiekvienas akademinis padalinys turi priskirtą asmenį, kuris yra atsakingas už neįgaliųjų įtrauktį padalinio veiklą srityse. Jei akademinio padalinio administracija susiduria su iššūkiais teikiant paslaugas studentams su negalia, jie gali kreiptis į VDU koordinatorių negalios reikalams. Už lygybės ir nediskriminavimo politiką, bei įtraukčių galimybių politiką akademiniame padalinyje atsako padalinio vadovas.

6.2 Neakademiniai padaliniai

Universiteto neakademiniai padaliniai yra administracinėms funkcijoms atlikti ir ūkinės veiklos uždaviniams įgyvendinti reikalingi padaliniai, atstovybės, konsultavimo centrai, kiti studijoms, mokslui, menui ir studentų veiklai reikalingi padaliniai. Jei neakademinio padalinio administracija susiduria su iššūkiais teikiant paslaugas studentams su negalia, ar siekiant tinkamai pritaikyti darbo vietą darbuotojui, jie gali kreiptis į VDU koordinatorių negalios reikalams ir (ar) į Žmogiškųjų išteklių departamento darbuotoją, atsakingą už lygių galimybių ir įvairovės politiką Universitete. Už lygybės ir nediskriminavimo politiką, bei įtraukčių galimybių politiką neakademiniame padalinyje atsako padalinio vadovas.

6.3 Koordinatorius negalios reikalams

VDU koordinatorius negalios reikalams yra atsakingas už Universitete vykdomos įtraukčių galimybių politikos rengimą, planavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir viešinimą, taip pat jis atsako už visos Universiteto bendruomenės narių su negalia konsultavimą, koordinavimą ir įtraukties programos planavimą bei organizavimą Universitete. Koordinatorius bendradarbiauja su akademiniiais ir neakademiniiais Universiteto padaliniais ir (ar) kitomis institucijomis, siekiant tinkamai pritaikyti studijų / darbo sąlygas ir užtikrinti studijų / darbo prieinamumą bendruomenės nariams su negalia. Studentai ir darbuotojai, kuriems yra reikalingas tinkamas sąlygų pritaikymas taip užtikrinant studijų / darbo vietos prieinamumą, turi kreiptis į koordinatorių negalios reikalams. Studentai taip pat turi galimybę savarankiškai studentų portale užsipildyti anketą – sutikimą skirtą atskleisti savo negaliai. Į negalios koordinatorių taip pat gali kreiptis Universiteto akademinių ir neakademinių padalinių darbuotojai, kuriems kyla klausimų ar iššūkių siekiant tinkamai pritaikyti darbo sąlygas ir jų prieinamumą.

6.4 Studentų reikalų departamentas

Studentų reikalų departamentas teikia informaciją, konsultuoja ir tiesiogiai teikia paslaugas studentams, įvairiais socialiniais klausimais, tiesiogiai nesusijusiais su studijų procesu: konsultuoja finansinės paramos, neįgaliųjų įtraukties, lengvatų suteikimo, apgyvendinimo, pažymų išdavimo, atsiskaitymo su Universitetu klausimais, organizuoja Universitete vykdomas savanorystės ir mentorystės programas. Departamento veikla taip pat susieta su sportu ir sveikatingumo paslaugų teikimu, karjeros projektavimu, kultūrine – menine veikla. Studentai susidūrę su įvairiais iššūkiais nurodytose srityse gali tiesiogiai kreiptis į Studentų reikalų departamentą ir čia jiems bus suteikta informacija ir (ar) jie bus tikslingai nukreipti į kitus Universiteto akademinius ir (ar) neakademinius padalinius.

6.5 Žmogiškųjų išteklių departamentas

Žmogiškųjų išteklių departamentas vykdo darbuotojų priėmimo į Universitetą ir atleidimo iš jo procedūrą. Universiteto darbuotojai gali departamente gauti informaciją apie esamas darbo sąlygas. Darbuotojams, kurie departamentui atskleidžia informaciją ir pateikia dokumentus apie turimą negalią, taikomos LR Darbo ir Civilinio kodekso normose numatytos darbo sąlygos ir jų išlygos. Turint asmeninių darbo vietos, darbo sąlygų poreikių susijusių su negalia, darbuotojas skatinamas apie tai informuoti departamento darbuotoją, atsakingą už lygias galimybes ir įvairovę Universitete, tokiu būdu dedant visas pastangas kiekvienam Universiteto darbuotojui užtikrinti lygias ir nediskriminuojančias darbo sąlygas.

6.6 VDU Psichologijos klinika

VDU Psichologijos klinika siūlo pagalbą studentams ir darbuotojams, išgyvenantiems įvairius psichologinius sunkumus. Visi Universiteto bendruomenės nariai yra skatinami neatidėlioti ir kreiptis pagalbos, jei dėl vidinės būsenos ar susiklosčiusios gyvenimo situacijos sunku bendrauti, mokytis ar dirbti, jei užplūsta slegiančios mintys, ar mano, kad nėra kitokios išeities. Psichologijos klinikoje teikiamos individualios, nemokamos psichologų konsultacijos, užtikrinamas konfidencialumas. Konsultuojantys psichologai turi teorinių ir praktinių žinių, kaip tinkamai suteikti psichologinę pagalbą. Psichologinė pagalba gali būti teikiama konsultuojant gyvai, arba nuotoliniu būdu, atsižvelgiant į individualius studento / darbuotojo poreikius.

7. KONFIDENCIALUMAS

Universiteto darbuotojai atsakingai vertina konfidencialumo principus tvarkant asmeninę informaciją susijusią su asmens sveikatos būkle, negalia, ar kita privačia informacija, vadovaujasi Bendrųjų duomenų apsaugos reglamento nuostatomis bei Universiteto duomenų tvarkymo taisyklėmis.

Universiteto akademiniai ir neakademiniai padaliniai, jų studentai ir darbuotojai gerbia asmens teisę į konfidencialumą ir supranta, kad pastebėjus sunkumus ir (ar) klausimus su kuriais asmuo susiduria dėl negalios, teikiant informaciją ar nukreipiant asmenį pas koordinatorių negalios reikalams, ar į VDU Psichologijos kliniką, tai daro korektiškai ir konfidencialiai.

8. TINKAMAS SĄLYGŲ PRITAIKYMAS UNIVERSITETE

Universiteto darbuotojai su negalia turi teisę į Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas nuostatas susijusias su negalia, Universiteto studentai – į Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymų nuostatas. Universitetas siekia kurti įtraukią ir motyvuojančią darbo / studijų aplinką, atliepiančią šiandieninės visuomenės poreikius ir kuriant ateities visuomenę, todėl Universiteto bendruomenės nariai su negalia turi teisę į lygias galimybes ir nediskriminavimą, o tuo pačiu ir į tinkamą studijų / darbo sąlygų pritaikymą, kuris yra susietas su konkrečia asmens individualiais poreikiais ir Universiteto galimybėmis juos tenkinti.

Tinkamas studijų sąlygų pritaikymas galimas tik esant dialogui atitinkamai tarp studento / darbuotojo su negalia, dėstytojo ir Universiteto administracijos. Dėl studijų / darbo sąlygų pritaikymo studentas su negalia turi kreiptis į savo akademinio padalinio administraciją, darbuotojas – į padalinio, kuriame jis dirba vadovą arba Universiteto koordinatorių negalios reikalams. Išsiaiškinus individualius poreikius ir (ar) iššūkius su kuriais studentas / darbuotojas su negalia susiduria dėl netinkamo sąlygų pritaikymo, kliūtis bus siekiama pašalinti ir taip padidinti studijų / darbovietės prieinamumą.

Bendruomenės nariai su negalia, siekdami, kad jiems būtų tinkamai pritaikytos sąlygos, turi pateikti negalios faktą įrodančius dokumentus koordinatoriui negalios reikalams, arba akademinio ar neakademinio padalinio vadovui. Studentai gali savarankiškai studentų portale užsipildyti anketą – sutikimą skirtą atskleisti savo negaliai. Negalios koordinatorius įvertinęs pateiktus dokumentus, kitus faktorius ir sąlygas studentui / darbuotojui pageidaujant, atitinkamam

Universiteto padaliniui rekomenduoja konkrečius studijų / darbo aplinkos individualizavimo būdus. Kiekvieno asmens negalia ir dėl jos kylantys poreikiai yra individualūs, todėl kiekvienu atveju ieškoma labiausiai tinkamų studijų / darbo proceso individualizavimo būdų. Individualizavimo būdai išskiriami į tris pagrindines sritis: studijų / darbo aplinka, paskaitos ar kiti kontaktiniai užsiėmimai, studijų pasiekimų / darbuotojo darbo užduoties vertinimas. Siekiant tinkamo studijų / darbo sąlygų pritaikymo, studentams / darbuotojams su negalia ir (ar) asmeniniais poreikiais, Universitete galima taikyti šias studijų / darbo proceso alternatyvas:

- fizinės aplinkos pritaikymą arba studijų tvarkaraščių / darbo grafiko koregavimą pagal auditorijų / darbo vietos prieinamumą;
- alternatyvios studijų / darbo atsiskaitymo formos taikymą, atsižvelgiant į studento / darbuotojo asmeninius poreikius kylančius dėl negalios;
- padidina studijų atsiskaitymams / darbo užduočiai įgyvendinti skiriamą laiko limitą;
- taiko alternatyvias priemones padidinančias studijų / darbo proceso prieinamumą;
- naudoja studijų / darbo reikmėms skirtos medžiagos prieinamą formatą;
- taiko kitus alternatyvius metodus, priemones ir būdus.

8.1 Papildomas laikas studijų laikotarpiu/ darbo metu

Jei studentai / darbuotojai jaučia, kad dėl sveikatos būklės pablogėjimo, negalios, ar kitų priežasčių jiems reikia padaryti pertrauką studijų / darbo metu Universitetas ir atskiri jo padaliniai turi dėti pastangas šią situaciją spręsti abiem pusėms palankiomis sąlygomis. Studentai turi konsultuotis su savo akademinio padalinio administracija ir (ar) Studijų departamentu ir laikytis prašymo suteikti papildomo laiko studijų procese ar akademinės atostogas tvarkos, kuri reglamentuota VDU Studijų reguliavimu ir kituose Universiteto vidaus teisės aktuose. Darbuotojai – konsultuojasi su padalinio vadovu, kuriame dirba ir (ar) Žmogiškųjų išteklių departamentu, taikant LR darbo ir civiliniame kodekse bei Universiteto vidaus teisės aktuose numatytas galimybes.

Bendruomenės nariai susiduriantys su laikinu sveikatos būklės pablogėjimu gali kreiptis dėl papildomo laiko suteikimo / atostogų ir (ar) studijų / darbo formos pakeitimo, taip pat prašyti taikyti kitas alternatyvias studijų / darbo priemones ir būdus pritaikymo prie susiklosčiusių aplinkybių (jei patiriamas sveikatos būklės paūmėjimas, reikia gydytis ligoninėje ar pan.). Tokiu atveju studentui / darbuotojui gali būti sudarytos galimybės laikinai nedalyvauti studijų procese / darbe, arba dalyvauti jam prieinamomis formomis, atsiskaitant kitu laiku, dirbant nuotoliniu būdu ar pan. Tais atvejais, kai studentai / darbuotojai jaučia, kad dėl sveikatos būklės pablogėjimo, negalios, ar kitų priežasčių jiems reikia padaryti ilgalaikę pertrauką nuo studijų / darbo, jie gali išeiti akademinį / darbo atostogų, neprarandant studento / darbuotojo statuso.

Bendruomenės nariai su negalia, kurie po papildomo laiko suteikimo ar akademinio / darbo atostogų, grįžta ir tęsia studijas / darbą Universitete, gali kreiptis į koordinatorių negalios reikalams dėl tinkamo sąlygų pritaikymo, aptariant esamą situaciją, siekiant numatyti ir (ar) tinkamai pakoreguoti pagalbos priemones, didinančias studijų / darbo prieinamumą ir galimybę sėkmingai tęsti studijas / darbinę veiklą.

9. MOKSLINIAI TYRIMAI IR EKSPERIMENTINĖ VEIKLA

Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė veikla negalios srityje – vieni iš prioritetinių sričių Universitete. Universitetas remia, skatina ir palaiko šių tyrimų vykdymą ir jų praktinį taikymą bei sklaidą. Tyrimai negalios srityje turi padėti didinti žinias, jų pritaikomumą ir ekspertiskumą tiek Universitete, tiek plačiojoje visuomenėje.

10. UNIVERSITETO SANTYKIS SU APLINKA

Siekama sukurti visapusiškai tvarią ir darnią aplinką, jos ekosistemą, kuri eliminuoja kliūtis studijuoti / dirbti negalią turintiems, bei tinkamai pritaikyti sąlygas ir paslaugas neįgaliesiems Universitete ir už jo ribų, Universitetas veikia sąlytyje kartu su kitomis suinteresuotomis pusėmis: valstybės ir savivaldybės institucijomis, privačiais bei verslo subjektais, nevyriausybinių sektoriaus atstovais. Atsižvelgdamas į neįgaliųjų poreikius tiek Universitetas, tiek kitos įstaigos, institucijos organizacijos inicijuoja pokyčius siekiant sukurti sklandžiai veikiančią ir tvarią įtraukų galimybių politikos ekosistemą Universiteto bendruomenės nariams su negalia tiek Universiteto viduje, tiek santykyje su jį supančia, ir įtaką jų studijoms / darbui darančia aplinka.

11. ŠVIETIMAS IR KOMUNIKACIJA

Universitetas skatina ir plėtoja bendruomenės narių žinias ir kompetencijas apie asmenis turinčius negalią ir (ar) jų individualius poreikius, inicijuodamas, prisidėdamas, organizuodamas ir vykdydamas įvairias švietėjiškas veiklas apie negalią. Prie šios veiklos gali prisidėti kiekvienas Universiteto bendruomenės narys jas inicijuodamas, dalyvaudamas mokymuose, seminaruose, konferencijose, akcijose, renginiuose ar kitose veiklose didinančiose žinias ir patirtį negalios srityje. Specializuotus mokymus ar renginius Universiteto bendruomenės nariams koordinuoja ir inicijuoja koordinatorius negalios reikalams, o prie jų vykdymo prisideda atitinkami Universiteto akademiniai ir neakademiniai padaliniai, Studentų atstovybė ir (ar) atskiri Universiteto bendruomenės nariai. Esant poreikiui, Universitetas bendradarbiauja su kitomis organizacijomis siekiant savo bendruomenės nariams suteikti kokybiškus mokymus negalios srityje pasitelkiant šios srities ekspertus. Universitetas siekia sukauptomis žiniomis bei ilgamete patirtimi negalios srityje dalintis su visuomene, tuo tikslu užsiima visuomenės švietimu, ekspertiškos nuomonės išsakymu, socialinės atsakomybės didinimu, požiūrio į negalią keitimu.

12. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

Siekiant užtikrinti šios įtraukų galimybių politikos tvarumą bus atliekama nuolatinė periodinė jos stebėseną ir vertinimą. Negalios politika Universitete yra neatskiriama ir integrali Universiteto vykdomos strategijos dalis, kurios vykdymą stebės ir vertins VDU Strategijos įgyvendinimo stebėsenos ir analizės skyrius. Svarbiausi stebėtojai ir vertintojai - Universiteto bendruomenės nariai, kurie prie šio proceso galės prisidėti dalyvaudami Universiteto vykdomose apklausose, kituose tyrimuose, analizėse ir veiklose susijusiuose su negalios situacijos stebėseną ir vertinimu. Universitete bus rengiamai reguliari susitikimai, kurių metu visi suinteresuoti VDU bendruomenės nariai galės kelti įtraukų galimybių politikos klausimus, teikti siūlymus ir ekspertšką nuomonę, tokiu būdu prisidėdami ne tik prie įtraukų galimybių politikos Universitete stebėjimo ir vertinimo, bet ir aktyvaus jos kūrimo, puoselėjimo ir vykdymo. Prie Universiteto įtraukų galimybių politikos įgyvendinimo, tobulinimo, stebėsenos ir vertinimo bus kviečiamos prisidėti ir nevyriausybinių organizacijų atstovaujanti, vienijanti žmones su įvairia negalia ar individualiais poreikiais. Vykdomos įtraukų galimybių politikos Universitete stebėsenos ir vertinimo rezultatai bus skelbiami kasmetinėje Universiteto veiklos ataskaitoje taip pat kitais būdais ir priemonėmis.

Universitetinio lygmens negalios politikos dokumentas gali būti keičiamas ir koreguojamas atsižvelgiant į Universiteto strateginius ir (ar) struktūrinius pokyčius, pačios negalios aspekto situaciją Universitete, jos stebėsenos ir vertinimo rezultatus, kitus pokyčius ir naujai kylančius iššūkius bei siekį atliepti Pasaulinius tikslus negalios bei jos reglamentavimo srityje.

13. POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS

VDU „Įtraukių galimybių universitetas“ negalios politika įgyvendinama vadovaujantis jos taktiniu įgyvendinimo planu, kuris yra tiesiogiai susijęs su šia negalios politika ir ją papildo. Šiame dokumente detalai aprašomas įtraukių galimybių politikos įgyvendinimo veiklos planas, nurodoma kaip ir kokiomis priemonėmis yra siekiama realizuoti užsibrėžtus tikslus, numatant konkrečius įgyvendinimo žingsnius, terminus ir rodiklius šiai politikai įgyvendinti, tokiu būdu atliepiant iššūkius, kurie buvo įvardinti 2020 m. atlikus esamos situacijos Universitete analizę susijusių su neįgalųjų padėtimi Universitete ir įvertinus jų metu gautus rezultatus. Realizuojant negalios politikos taktinį įgyvendinimo planą siekiama eliminuoti studijų, darbo, paslaugų teikimo, aplinkos pritaikymo, švietimo ir komunikacijos ir tyrimų srityse susidariusias kliūtis, vadovaujantis šiais principais:

- **Bendruomenės darna ir sinergija.** Užtikrintos žmogaus teisės, orumas, nediskriminavimas, lygios galimybės ir įvairovė negalios ir individualių poreikių aspektu.
- **Bendruomenės fizinė gerovė.** Skatinama sveika gyvensena ir sudarytos palankios sąlygos fiziniam aktyvumui Bendruomenės nariams su negalia.
- **Vidinės komunikacijos prieinamumas.** Sukurta vidinės komunikacijos struktūra ir sistema, kuri užtikrina savalaikės, aiškos informacijos sklaidą, prieinamais kanalais ir priemonėmis, Universiteto bendruomenės nariams su negalia.
- **Pritaikyta darbo aplinka.** Sudarytos tinkamos ir lanksčios darbo sąlygos Universiteto bendruomenės nariams su negalia.
- **Studijų prieinamumas.** Užtikrintas studijų prieinamumas ir tinkamų sąlygų pritaikymas studentams su negalia.
- **Darbuotojų kompetencijų ugdymas.** Sukurta ir įtvirtinta kompetencijų kėlimo sistema, kurioje gali dalyvauti Universiteto akademinis ir neakademinis personalas, siekiant pagilinti žinias apie studijų / darbo prieinamumą ir tinkamą sąlygų pritaikymą Universiteto bendruomenės nariams su negalia, atliepiant jų individualiuosius poreikius studijų / darbo procese.
- **Aplinkos pritaikymas.** Užtikrinta Universiteto bendruomenės narių su negalia, prieiga ir judumas visuose Universiteto pastatuose. Pagerinta mokslo, studijų, poilsio ir laisvalaikio aplinka, atnaujinant esamas ir atveriant naujas Universiteto erdves.
- **Universiteto dokumentų bazė.** Negalios aspektas įtrauktas į Universiteto vidaus norminius dokumentus kuriant naujus ar koreguojant jau esamus.
- **Paslaugos neįgaliesiems.** Įtvirtinta tvari tiek paties Universiteto, tiek valstybinio, privataus ir nevyriausybinių sektoriaus teikiamų paslaugų sistema, jos sinergija, užtikrinanti studijų / darbo prieinamumą pagal poreikius Universiteto bendruomenės nariams su negalia.
- **Studijų proceso organizavimas.** Sudarytos galimybės individualizuoti studijų procesą pagal poreikius susijusius su negalia.
- **Studentų karjeros projektavimas ir įsitraukimas į darbo rinką.** Prisidedama prie studentų / absolventų su negalia karjeros projektavimo ir didesnio įsitraukimo į darbo rinką galimybių.